

Så på den måde kan man jo sige, at et ønske om en grundlovskommission ikke nødvendigvis i sig selv sender nogen som helst signaler om, i hvilken retning man skal gå, og hvad der skal komme ud af det.

Så kan man selvfølgelig have den holdning, at det i sig selv er af det gode at have en kommission, hvor nogle folk kan sidde og arbejde med sagen i nogle år, men jeg mener, at hvis der skal nedsættes en kommission, kan det trods alt være fornuftigt, at den på en eller anden måde har et afsæt – og ikke nødvendigvis blot i et Folketing, der er helt enigt om, hvilken vej det skal gå, men også i en folkelig bevægelse, som giver udtryk for en protest og et oprør og et ønske om forandring, som selvfølgelig så også skal støttes af et folketingsflertal, for ellers kan det ikke komme igennem her i salen; så enkelt er det jo.

Men hvis det er sådan, at disse forudsætnin-ger er til stede, mener vi faktisk, at det kan være udmærket, og derfor støtter vi SF's forslag – det kommer vi ind på senere – for det viser trods alt, i hvilken retning man vil gå. Det har vi så forstået at der nok heller ikke er flertal for, men det viser trods alt retningen. Men det ligger ikke i forespørgselsdebatten, og det har statsminis-teren også tilkendegivet i sit svar.

Et andet problem i forhold til grundloven er, at mange taler om grundlovens ånd, og den har jeg også hørt flere af de borgerlige ordførere tale om, og det tror jeg sådan set er meget bevidst, for jeg tror ikke, de fleste danskere til daglig sid-der og læser grundlovens bogstav, for så ville de sige: Hvad er det for noget underligt noget, der står?

Man kan jo stort set sige, at grundloven både i sit sprog og i sit indhold er fuldstændig ude af trit med tiden og tidens sprog og tidens måde at formulere og organisere sig på, og den er også i strid med den reelle praksis, og det vil sige, at vi har en grundlovspraksis, som adskiller sig væsentligt fra grundlovens tekst og fra, hvad der oprindeligt var sigtet med grundloven, og dermed er det måske meget fornuftigt, at de fle-Ste ikke taler om grundlovens tekst og grund-lovens bogstav, men om grundlovens ånd.

Så kan man sige, at alene ønsket om at foreta-ge en sådan omskrivning af grundloven, at grundlovens tekst var i overensstemmelse med vores praksis, i sig selv var en opgave, som kun-ne være interessant; men selv den opgave, bare det spørgsmål at skrive loven om, så den er i overensstemmelse med vores praksis, bare dét ville give os en masse problemer i forhold til det

flertal, der findes i dette Folketing; det må vi erkende – uden at man tager alt det med, som Enhedslisten i øvrigt går ind for: afskaffelse af monarkiet og indførelse af en republik, uden nogen form for præsidentstyre, for det vil vi ikke have, men altså med mulighed for, at befolkningen i visse situationer kan kræve fol-keafstemninger, og for, at der også i højere grad kan være lokale folkeafstemninger, hvor man kan ændre tingene.

Derfor er det selvfølgelig en interessant fore-spørgselsdebat, Fremskridtspartiet har rejst, men man har trods alt formuleret den temmelig meget snævrere end det, SF har i sit beslut-ningsforslag, så derfor stopper det egentlig dér: Regeringen har ikke tænkt sig at tage noget ini-tiativ, og det har vi fået at vide.

Det, som jeg synes man kunne gøre – og det kan så være et forslag både til Fremskridtsparti-et og til andre partier – var i forbindelse med 150-året for starten på den eksisterende grund-lov simpelt hen at komme med et forslag til, hvordan grundloven skal se ud, og det vil jeg egentlig opfordre partierne til at prøve, og jeg kan sige, at Enhedslisten har tænkt sig at gøre det, for på en eller anden måde skal der jo en proces i gang, hvor nogle af de aktører, der er på den politiske scene, formulerer, hvad det egent-lig er, de vil have. For det, der sker nu, er sådan set bare, at vi nu lægger låg på debatten og siger: Der kan ikke ske noget, for vi er for uenige.

Men hvis debatten om, hvordan grundloven skal se ud, skal sættes i gang og køre i befolk-ningen, kunne det være meget godt, hvis Social-demokratiet, De Radikale, Fremskridtspartiet og selvfølgelig Enhedslisten kom med et bud på, hvordan grundloven skulle se ud, hvis man skulle skrive den i dag, 150 år efter, at man gjor-de det første gang. Og jeg synes faktisk, det kunne være et interessant bidrag til 150-års-dagen, som vi om et par dage skal debattere i det udvalg, som er nedsat i forbindelse med for-beredelsen af 150-års-dagen, hvis der forelå sådan nogle udspil, for så ville en lidt bredere debat folde sig ud og dermed måske tvinge par-tierne til at nyformulere sig – i stedet for det, vi ser nu.

Så nu, hvor jeg kan forstå, at Fremskridtspar-tiet ikke har et forslag om motiveret dagsorden, er mit bidrag til debatten egentlig en opfordring både til Folketingets partier og til befolkningen ude i samfundet om trods alt at forsøge at for-mulere sig med hensyn til, hvordan grundloven